

Anteckningar från möte med Säveåns vattenråd på Göteborgsregionen (GR) den 10 maj 2019

Närvarande Säveåns vattenråd:

Robert Blomberg (C), Lerums kommun (ordf.)
Björn Albinsson (KD), Alingsås kommun
Jenny Leonardsson, Alingsås kommun
Hans Cagner, Antens FVO
Adam Garnej (C), Göteborgs stad (v. ordf.)
Josefine Evertsson, Göteborgs stad, Miljöförvaltningen
Olle Adolfsson (S), Lerums kommun
Åsa Bergsten, Lerums kommun
Gunilla Rådman, Lerums kommun
Bo Johansson, Mjörns FVO
Stefan Bydén, Naturskyddsföreningen Alingsås
Stefan Larsson, Naturskyddsföreningen Lerum
Karin Lindblad Johansson, Partille kommun
Martina Wetterlund, Partille kommun
Matilda Åkervall, Sportfiskarna
Bertil Svensson, Södra Skogsägarna
Daniel Johansson, Länsstyrelsen (Info nationell plan & miljöprövning vattenkraft)
Monica Dahlberg, GR (sekr.)

1. Föregående mötes anteckningar

Anteckningarna läggs till handlingarna

2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes. Punkt med info om våtmarkskonferens vid Aspenäs läggs till under "Övriga frågor".

3. Meddelanden

- Monica påminde om att VGR håller i en workshop om "Finansieringsmetod för naturbaserade lösningar mot översvämning och torka" den 14 maj. Inbjudan har skickats ut till vattenrådet 28 mars.
- Föreslogs på mötet i mars att bjuda in Partillebo. Monica har haft kontakt med Mikael Jedell. Han kunde tyvärr inte komma till det här mötet, men kommer gärna på nästa om han kan. Han har bett om att få datum så fort vi bokat in nästa möte.
- Den 16 september (förmiddag) anordnas i samarbete med Länsstyrelsen en utbildning om Vattendirektivet och VISS. Inbjudan skall ha gått ut till alla via Outlook och det är bra om man anger där om man kan komma eller ej. Går inte det är det bara att maila till Monica. Monica Återkommer med ett mer detaljerat program inom kort.

Då vi kommer att vara i stora hörsalen på Länsstyrelsen i Göteborg och det finns gott om plats går det bra att även bjuda in kollegor som kan ha nytta av kompetenshöjning inom området.

4. Information om nationell plan för miljöprövning av vattenkraft och behov av åtgärder i Säveån – Daniel Johansson, Länsstyrelsen

Daniel informerade om nationell plan för miljöprövning av vattenkraften och behovet av åtgärder i Säveån.

Om ett kraftverk inte har tillräckligt stor samhällsnytta och man inte kan lösa problem med vandringshinder kan domstolen kräva utrivning.

Länsstyrelsen vill ha moderna lösningar som ska hålla lång tid.

Vattenkraftens miljöfond kan finansiera upp till 85% för miljöanpassningsåtgärder. (Daniels presentation bifogas anteckningarna)

Länk till information om: [Nationell plan för miljöprövning av vattenkraft](#)

5. Bordet runt - Information och reflektion från vattenrådets representanter om vad som är på gång i de olika kommunerna/organisationerna som berör Säveåns ARO (Stående punkt)

Partille

- Trafikverkets förstärkningar i Finngösaravinen som är skredkänslig har stoppats av MMD som kräver kompensationsåtgärder. Ny ansökan skall in i juni.
- Jonservedsvägen, som går mellan Jonsered och Lerum, stängdes av i februari efter att det upptäckts att delar av en stenmur som bär upp vägen i höjd med Jonsered fabriker hade rasat. Raset tros ha berott på erosion bakom stenmuren orsakad av vatten från Säveån samt regn- och smältvatten. Sedan dess har vägen varit avstängd. Den berörda vägsträckan ligger inom ett Natura 2000-område. Det innebär att det krävs omfattande miljöutredningar och tillståndprocesser innan ett åtgärdsarbete kan påbörjas och att ett återöppnande av Jonservedsvägen kan dröja flera år.

Alingsås

- Nolhaga reningsverk är med i ett SVU-projekt om läkemedelsrester. Rapporten är inte publicerad ännu.

Lerum

- Kommunen arbetar med utredning om våtmarker och har fått LOVA-bidrag för att anlägga två på kommunal mark.
- Sanering av Garveritomten i Floda pågående.
- Rasåtgärder utförs inom 4 områden nära Säveån. Bl a ett slukhål vid ett brofundament. Litet tidsfönster för åtgärder då de bara är tillåtna 15 juni-15 september. Beräknas kosta 15 miljoner kr.
- Fortsatta diskussioner om hur vandringshinder vid Hillefors åtgärdas på bästa sätt.

Göteborg

- Josefine informerade om att man från KS fått igångsättningsbeslut för att en förvaltningsövergripande åtgärdsplan för god vattenstatus ska tas fram. Arbetet med åtgärdsplanen beräknas starta någon gång under 2019. Och förhoppningsvis kan en åtgärdsplan för god vattenstatus vara klar ett år efter att arbetet har dragit igång. *Vore intressant att höra mer om den på nästa möte.*

Antens FVO

- Har arbetat intensivt med provfisket.

Naturskyddsföreningen (SNF)

- SNF Alingsås arbetar med ett våtmarksprojekt i Risveden med finansiering från SNF:s miljöfond.

Bertil lyfte frågan om Sävås avbördningsförmåga. Vart vänder man sig för att justera uppräkningsstal då 100 års regn nu är 30 års regn, SMHI? Kompensations-åtgärder för att möta detta behövs t ex våtmarker.

Björn frågade hur nivåerna varit i vår. Bertil informerade om att man höjde nivåerna i Mjörn under vintern men nu har de sänkt sjön för mycket.

Stefan B poängterade att klimatförändringarna kommer att medföra mindre flöden än nu på sommaren och högre på vintern. Det gör det extra viktigt att skapa lagringskapacitet långt upp i vattensystemet.

Finns klimatanpassningsplaner för alla kommuner? Var och en av kommunrepresentanterna tar reda på detta till nästa möte.

Vad kan GR bidra med? Det finns bl a ett [klimatanpassningsnätverk](#) på GR. Syftet är att nätverket ska kunna dela erfarenheter, lära från varandra och på det viset kunna skapa en gemensam grund av kunskap och konsensus vilket skapar starkare möjligheter till samarbete. I [GR:s strategiska inriktning för 2020-2023](#) lyfts vatten som en särskilt viktig fråga att arbeta med regionalt, med fokus på att klara utmaningen att uppnå god vattenstatus och att minska klimatförändringarna och effekterna av dem.

Föreslogs att bjuda in David Hirdman, Expertsamordnare och klimatanpassningsstrateg i Lerum till ett möte.

Bosse påpekade att översvämningar på våren är viktig för gäddornas lek.

Stefan B lyfte att oreglerade sjöar långt upp i systemet kan användas som magasin om de däms upp men det kräver vattendom.

Olle tydliggjorde att vi vet vad som behövs. Det är nu viktigt med gemensamma politiska beslut över kommungränserna och att pengar avsätts för åtgärder.

6. Regleringssamordning för Sävås liknande den som finns för Mölndalsån – frågan lyftes på förra mötet

På förra mötet lyftes frågan om att vattenrådet bör arbeta för en regleringssamordning för Sävås liknande den som Mölndals kvarnbyn, Göteborg, Mölndal och Härryda har för Mölndalsån. Vad har det kostat?

Monica har träffade representanter från [Mölndals kvarnbyn](#) som har ansvar för regleringen av Mölndalsån den 15 maj. Det var Byåldermannen Thomas Ericsson samt Vattenkontrollanten Leif Henrik Andersson.

Frågan om behov av åtgärder i ån inkl en gemensam regleringsstrategi och ett prognosstyrt styrsystem aktualiserades efter översvämningarna 2006 vilka kostade samhället ca 100 miljoner kronor.

För att kunna bygga upp systemet fick man 6,5 miljoner av MSB, kommunerna lade lika mycket. Systemet består av nivåmätare med automatisk avläsning av peglar, kameror vid dämmena och är kopplat till SMHI:s väderprognoser. Aktuella flöden och nivåer kan läsas av på: www.molndalsan.se. Det finns ett samarbetsavtal mellan Härryda, Mölndal och Göteborg gällande finansiering och drift av det regleringssystem man investerat i för ån. Driftkostnaden är 500 000 kr/kommun och år. Trafikkontoret i Göteborg är huvudansvariga och Park- och Naturförvaltningen i Göteborgs stad är den driftsfunktion som styr vattenföringen i Mölndalsån. Målet är att kunna klara ett 200-årsregn
Mer info på: <http://www.molndalsan.se/molndalsan.pdf>

7. Det finns pengar att söka på HaV för åtgärder inom Laxens år, ska vattenrådet göra något projekt inom detta område? – frågan lyftes på förra mötet.

Inga förslag lyftes på mötet. Sportfiskarna funderar och återkommer om de kommer på något lämpligt projekt.

8. Planering inför informationsmöten om den Limnologiska undersökningen av Anten och Mjörn (23 maj kl. 9:30-11:30 samt 3 juni kl. 18-20)

Alla i vattenrådet uppmanas att sprida information om mötena inom sina nätverk. Monica kontakter Carin för att förtydliga de olika målgrupperna vid de två tillfällena. 23/5 främst politiker och tjänstepersoner från kommunerna och 3/6 allmänheten.

9. Planera inför vattendragsvandring längs Valån den 27 maj

Matilda Åkervall återkommer med mer info om tider och samlingsplats till Monica som sedan skickar ut till alla.

10. Lägesrapport ang beslut om sammanslagning med Anten-Mjörnkommittén inkl extra finansiering från kommunerna

- Lerum har för 2019 fakturerats med 80 000 kr och har nu två politiska representanter i vattenrådet (Robert Blomberg (C) är ledamot och Olle Adolfsson (S) är ersättare)
- Alingsås har för 2019 fakturerats med 80 000 kr och har nu två politiska representanter i vattenrådet (Björn Albinsson (KD) är ledamot och Peter Norlander (S) är ersättare)
- Vårgårda har för 2019 fakturerats med 24 000 kr och har nu två politiska representanter i vattenrådet (Kristian Olsson (KD) är ledamot och Torbjörn Pettersson (KD) är ersättare)
- I Partille diskuteras finansieringen och nyttan för kommunen att bidra till vattenrådet. Frågan har även ställts om vad som "händer" om man inte är med. Robert och Monica får i uppdrag att ta fram ett förslag till brev att skicka till Partille där nyttan av utökat deltagande i och finansiering av vattenrådet lyfts.
Brevet är skickat och samhällsbyggnadschefen Sofia Hellberg har svarat att hon ska ta upp ärendet för beslut så snart hon kan och har lovat återkomma

- I Göteborg har Stadsledningskontoret förordat att staden ska bidra till vattenrådet men man har ännu inte fattat beslut om finansieringen. Man kan inte enas om det är Miljö- och klimatanmännen eller Kretslopp- och vattennämnden som skall stå för pengarna. Man har tillsatt en politisk representant (Adam Garneij (C)). Han ska försöka verka för ett positivt beslut om finansieringen.
- Fortfarande oklart var ärendet ligger i Borås då det är svårt att få kontakt med dem.

11. Brev till Länsstyrelsen om fiskåtgärder

Stefan framhåller att det skulle vara verkninglös med ett brev till Länsstyrelsen. Han föreslår istället att de olika fiskevårdsområdena i ån går samman och JO-anmäler Länsstyrelsen då man inte ställer krav på kraftverksägarna enligt de villkor som finns.

12. Behov för vattenrådet att ta fram en egen hemsida

På Vattenrådets dag informerade Vattenmyndigheten om att de under 2018 startade arbetet med ny webb för vattenorganisationerna. Detta arbete har nu avbrutits då dagens lösning inte uppfyller lagkraven i GDPR (dataskyddsförordningen).

Den befintliga webbplatsen www.vattenorganisationer.se kommer att finnas kvar till 31 december 2019 och Vattenmyndigheterna kommer därefter inte längre att tillhandahålla denna tjänst för landets vattenorganisationer. Fram till dess att webbplatsen upphör kvarstår support som vanligt för de organisationer som idag har en hemsida där. Vattenråden uppmanas istället att skaffa egna hemsidor som Vattenmyndigheten kan länka till.

Monica har frågat Vattenmyndigheten om vattenråden kan söka särskilda medel för detta då det medför en merkostnad man inte räknat med. Hon har dock inte fått svar ang detta ännu. Kan vi inte få extra bidrag från vattenmyndigheten behöver vi diskutera hur detta skall lösas på annat sätt.

Monica undersöker möjligheten att med hjälp av IT på GR ta fram nya sidor för de tre vattenråd hon administrerar. Tanken är att få ner kostnaden för vattenråden. Planen nu är att skapa en gemensam domän för vattenråden www.vattenradivast.se och under denna ha underdomäner för de olika vattenråden på GR. Att köpa en ny domän kostar bara 150 kr/år men det kommer att innebära en viss kostnad för GR-IT att bygga huset till hemsidorna och sedan för Monica eller annan resurs på GR att lägga in allt material från de gamla till de nya sidorna. Monica återkommer när hon vet kostnad för arbetet med det.

13. Ev uppdatering av hemsidan? (stående punkt)

Samma som ovan, blev av misstag två punkter på dagordningen om samma fråga.

14. Övriga frågor

Den 8-9 maj hölls en Våtmarkskonferens på Aspenäs Herrgård i Lerum. Målsättningen med konferensen var att den skulle bli en plattform för diskussioner och genomgång av förutsättningar, problem och möjligheter så att våtmarksarbetet blir så effektivt som möjligt. Vilka förenklingar i regelverket skulle underlätta våtmarksarbetet? Hur ser

finansieringsmöjligheterna ut? Vad gäller beträffande samhällets intentioner för fler våtmarker?

Medverkande var: Miljö- och energidepartementet, Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Skogsstyrelsen, LRF, Sportfiskarna, Naturskyddsföreningen, Mark och miljööverdomstolen m.fl.

Målgruppen var anställda hos kommuner, länsstyrelser, centrala myndigheter och företag. Även ideella organisationer, konsulter, forskare och privatpersoner med intresse för våtmarksarbetet.

Det som särskilt lyftes fram var; behov av finansiering, att det finns behov av resurser som kan hjälpa markägare samt att byråkratin och juridiken är krånglig och behöver förenklas.

15. Nästa möte

Nästa möte med Säveåns vattenråd hålls den 13 september 2019 kl. 9-12 på Kommunhuset i Lerum.

/Monica Dahlberg, sekr.